

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

-
1. ชุดโครงการวิจัย: -
2. โครงการวิจัย: การจัดการโรคและสารพิษจากเชื้อราในผลิตผลเกษตรหลังการเก็บเกี่ยวโดยไม่ใช้สารเคมี
- กิจกรรม: -
- กิจกรรมย่อย (ถ้ามี): -
3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย): การศึกษาประสิทธิภาพของสารสกัดพืชในการควบคุมการเจริญของเชื้อ *Aspergillus flavus* และลดปริมาณสารแอฟลาทอกซิน
- ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ): Efficiency of plant extracts to control growth and aflatoxin production by *Aspergillus flavus*
4. คณะผู้ดำเนินงาน
- หัวหน้าการทดลอง:
- นางสาวเนตรา สมบูรณ์แก้ว กองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร
- ผู้ร่วมงาน:
- นางสาวสุฟี วนศิริกุล กองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร
- นางสาวศุภรา อัคระสาระกุล กองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร

5. บทคัดย่อ:

การทดลองนี้ศึกษาชนิดและกลไกทำงานของสารสกัดพืชสมุนไพร เพื่อควบคุมการเจริญของเชื้อรา *Aspergillus flavus* และลดการผลิตสารแอฟลาทอกซิน (AFB1) พืชที่ทดสอบ คือ กระเทียม และพืชตระกูลขิงข่า (Zingiberaceae) ได้แก่ ส่วนเหง้าหรือส่วนใต้ดินของ ข่า- *Alpinia galanga* (L.) กระชายดำ- *Kaempferia parviflora* ไพล- *Zingiber cassumunar* และปลูดสิงห์- *Elettariopsis curtisii* บดตัวอย่างที่ทำแห้งด้วยเครื่องทำแห้งแบบแช่เยือกแข็ง และแช่ในเอทานอลเข้มข้น 95% เป็นเวลา 3 วัน นำสารละลายที่กรองและลดปริมาตรตัวทำละลายแล้วทดสอบควบคุมการเจริญของ *A. flavus* ในอาหาร YES แบบแข็งและแบบเหลว พบว่า สารสกัดหยาบกระเทียมไม่สามารถควบคุมการเจริญของเชื้อราได้ สารสกัดหยาบข่าควบคุมการเจริญของ *A. flavus* ได้ดี

ที่สุด (ความเข้มข้นต่ำสุด 200 ppm) ขณะที่สารสกัดหยาบกระชายดำและไพลทำให้เชื้อราเจริญผิดปกติ มีลักษณะปรากฏและสีฐานต่างไปจากชุดควบคุม และสารสกัดหยาบปุดสิงห์สามารถลดการเจริญของเชื้อราได้ แต่มีประสิทธิภาน้อยกว่าสารสกัดหยาบชนิดอื่น จากนั้นวิเคราะห์ปริมาณสาร AFB1 ในอาหารเลี้ยงเชื้อที่ผสมสารสกัดหยาบพืช พบว่าสารสกัดหยาบกระเทียมไม่สามารถลดการสร้างสารพิษได้ ขณะที่สารสกัดอื่นๆ สามารถลดการสร้างสาร AFB1 ได้ดีกว่ากรรมวิธีที่ไม่มีสารสกัดหยาบ เมื่อทดสอบประสิทธิภาพของสารสกัดหยาบพืชในถั่วลิสง โดยเคลือบที่ผิวของถั่วลิสงและเก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง (ประมาณ 30°C) ความชื้นสัมพัทธ์ 80% เป็นเวลา 1 เดือน ไม่พบการเจริญของเชื้อราบนถั่วลิสงที่เคลือบด้วยสารสกัดหยาบข่า กระชายดำและปุดสิงห์ และพบการปนเปื้อนสาร AFB1 น้อยกว่าชุดควบคุม อย่างไรก็ตามลักษณะปรากฏของถั่วลิสงอาจไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

6. Abstract:

This study aimed to determine types and mechanism of medicinal plants to reduce growth and aflatoxin (AFB1) production of *Aspergillus flavus* in *in vitro* and in peanut grain. Garlic bulb (*Allium sativum* L.) and rhizomes of Zingiberaceae viz. galangal (*Alpinia galanga* L.), Kra Chai Dum (*Kaempferia parviflora*), Plai (*Zingiber cassumunar*) and Pud Sing (*Elettariopsis curtisii*) were freeze-dried, grinded and soaked in 95% ethanol for 3 days before being evaporated. *A. flavus* was grown in YES agar and broth with different concentrations of each plant extracts. Galangal at 200 ppm concentration completely inhibited growth of *A. flavus*. Extracts of Kra Chai Dum and Plai at concentration higher than 1,000 ppm could slow down *A. flavus* growth and affected on the fungi morphology whereas greater content of Pud Sing extract could control *A. flavus* growth. *In vitro*, all three extracts caused smaller AFB1 contents comparing to treatments without plant extracts. Garlic extract did not influence to inhibition of *A. flavus* growth and AFB1 production in this study. Extracts of galangal, Kra Chai Dum and Plai entirely prevented growth of *A. flavus* in peanut grains resulting to low contamination of AFB1. However, appearance of treated peanut grain could be unacceptable for consumers.

7. คำนำ:

สารแอฟลาทอกซิน B1 (aflatoxin B1; AFB1) เป็นสารพิษที่ถูกสร้างขึ้นโดยเชื้อรา *A. flavus* และ *Aspergillus parasiticus* (Roebuck and Maxuitenko, 1994) โดยเชื้อราเหล่านี้สามารถเจริญเติบโตและผลิต AFB1 ในสภาพแวดล้อมที่มีอุณหภูมิและความชื้นสูง โดย *A. flavus* สามารถเจริญได้ดีที่อุณหภูมิ 35 องศา

เซลเซียส ที่ปริมาณน้ำอิสระ 0.95 ขณะที่สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของ *A. parasiticus* คือ 33 องศาเซลเซียส ที่ปริมาณน้ำอิสระ 0.99 (Hill et al., 1985) ซึ่งคล้ายคลึงกับสภาพอากาศของประเทศไทย ด้วยสภาพแวดล้อมดังกล่าวร่วมกับการขาดการเอาใจใส่จากผู้ผลิตทั้งก่อนและหลังการปลูก ก่อให้เกิดเชื้อราและการสะสม AFB1 ในผลิตภัณฑ์เกษตรหลายประเภท โดยเฉพาะถั่ว ธัญพืช และผลไม้ตากแห้ง โดยมีรายงานทางการแพทย์พบว่า AFB1 ปริมาณ 1 ไมโครกรัม สามารถกระตุ้นให้เกิดมะเร็งตับได้ (Jackson, 1999) ดังนั้นองค์การอนามัยโลกจึงจัดให้สารพิษชนิดนี้เป็นสารก่อมะเร็งที่ร้ายแรงมากที่สุดประเภทหนึ่ง

มีการศึกษาเพื่อลดปริมาณเชื้อราสาเหตุและสาร AFB1 หลายวิธีการ โดยเฉพาะการใช้สารเคมี แต่สารเคมีเหล่านั้นอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภค (Pal and Gardener, 2006) จึงมีการศึกษาการใช้สารสกัดจากธรรมชาติ เช่น พืชและจุลินทรีย์ และวิธีการทางกายภาพ เช่น การใช้ความร้อน ในการควบคุมการเกิดเชื้อราและลดปริมาณ AFB1 รายงานวิจัยหลายฉบับพบว่าพืชสมุนไพร (medicinal plants) หลายชนิดมีสารสำคัญที่กำจัดเชื้อราได้ เช่น สารสกัดจากกานพลู กระเทียม ข่า ตะไคร้ กระชายดำและกะเพรา (อมรา และคณะ, 2553; Reddy et al., 2009) โดยอมรา และคณะ (2553) รายงานว่าน้ำคั้นกระชายดำสามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อรา *A. flavus* ได้ 83.33% และ ยับยั้งการผลิตสารแอฟลาทอกซิน 92.43% ขณะที่น้ำคั้นกะเพราสามารถชะลอการเจริญของเชื้อราได้ค่อนข้างต่ำ แต่มีฤทธิ์ในการยับยั้งการสร้างสาร AFB1 ได้มากถึง 83.23% นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาโดย Yenchai et al. (2004) พบว่าสารสำคัญในเหง้ากระชายดำ คือ borneol, sylvestrene, 5,7-dimethoxyflavone (5,7 DMF) และฟลาโวนอยด์ 9 ชนิด เช่น สาร 5,7,4'-trimethoxyflavone และ 3,5,7,4' -tetramethoxyflavone เป็นต้น ซึ่งมีฤทธิ์ในการขยายหลอดเลือดแดง (ในหนูทดลอง) ต้านการอักเสบ และต้านจุลินทรีย์ อย่างไรก็ตามการวิจัยที่ผ่านมามุ่งเน้นผลของสารออกฤทธิ์ในการรักษาหรือบรรเทาอาการเจ็บป่วยในสัตว์หรือมนุษย์ แต่ยังไม่มีการศึกษารายงานถึงชนิด ความเข้มข้น และกลไกการทำงานของสารสำคัญในกระชายดำและกะเพรา รวมถึงความเข้มข้นที่เหมาะสมในการควบคุมการเจริญของเชื้อรา *A. flavus* และการทำลายสาร AFB1 ในผลิตภัณฑ์เกษตร หากสามารถเข้าใจวิธีการทำงานของสารสำคัญจากสารสกัดพืช จะสามารถนำสารสำคัญเหล่านี้ไปพัฒนาเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ในการควบคุมเชื้อรา *A. flavus* และลดการปนเปื้อนสาร AFB1 ที่สามารถใช้ได้สะดวก รวดเร็วและเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภคและผู้บริโภค

8. วิธีดำเนินการ:

การทดสอบในอาหารเลี้ยงเชื้อ

1. ทดสอบการสกัดพืชตัวอย่างด้วยตัวทำละลายชนิดต่างๆ ตามชนิด polarity ได้แก่ เอทานอล เมทานอล ไดคลอโรมีเทน และเฮกเซน (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 การเตรียมสารสกัดหยาบในตัวทำละลายต่างๆ

2. ทดสอบความเข้มข้นของสารสกัดหยาบในการควบคุมเชื้อราและสารพิษจากเชื้อรา วางแผนการทดลองแบบ CRD สารสกัดหยาบพืช 5 ชนิด ได้แก่ กระจ่างม กระจ่างดำ ไพล ข้าว และปุดสิงห์ และความเข้มข้น 12 ระดับ ได้แก่ 0 50 100 200 400 800 1,000 2,000 3,000 4,000 5,000 และ 6,000 ppm จำนวน 5 ซ้ำต่อกรรมวิธี

3. เปรียบเทียบลักษณะของเชื้อราที่เลี้ยงในอาหารเลี้ยงเชื้อที่ผสมของสารสกัดหยาบชนิดต่างๆ หลังจากเก็บที่ 30°C เป็นเวลา 10 วัน และวิเคราะห์ปริมาณสารแอฟลาทอกซินด้วยเครื่อง High Performance Liquid Chromatography (HPLC) ในวันที่ 14 ของการทดลอง

4. ทดสอบผลของสารสกัดหยาบต่อเอนไซม์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของเชื้อรา *A. flavus*

5. ทดสอบผลของสารสกัดหยาบชนิดต่างๆ ในการยับยั้งเชื้อ *A. flavus* และผลิต AFB1 ในเมล็ดถั่วลิสง วางแผนการทดลองแบบ CRD สารสกัดหยาบ 4 ชนิด ได้แก่ กระจ่างดำ ไพล ข้าว และปุดสิงห์ จำนวน 5 ซ้ำต่อกรรมวิธี เก็บรักษาที่ 30°C ความชื้นสัมพัทธ์ 80% เป็นเวลา 1 เดือน (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ทดสอบการยับยั้ง *A. flavus* และผลิตสารแอฟลาทอกซินในเมล็ดถั่วลิสง ด้วยสารสกัดหยาบกระจ่างดำ ไพล และข้าว

6. วิเคราะห์สารประกอบสำคัญในสารสกัดหยาบแต่ละชนิด ด้วยวิธี GC-MS

- KPIs

ทราบประสิทธิภาพของสารสกัดหยาบในการควบคุมเชื้อราและสารพิษในถั่วลิสง และทราบสารสำคัญที่ออกฤทธิ์ในการควบคุม

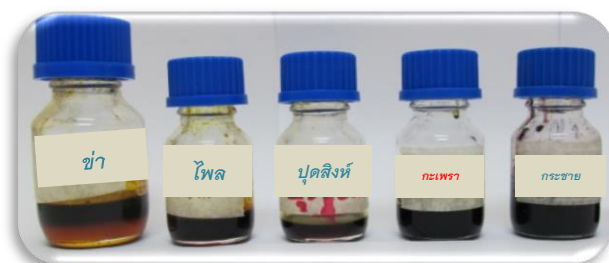
เวลาและสถานที่

ระยะเวลา เริ่มต้นตุลาคม 2555 สิ้นสุดกันยายน 2558

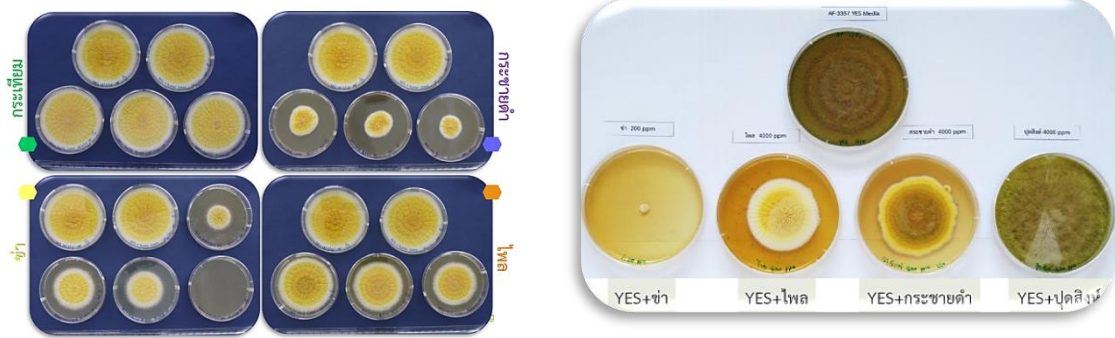
สถานที่ทำการวิจัย กองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตรกรรมวิชาการเกษตร

9. ผลการทดลองและวิจารณ์

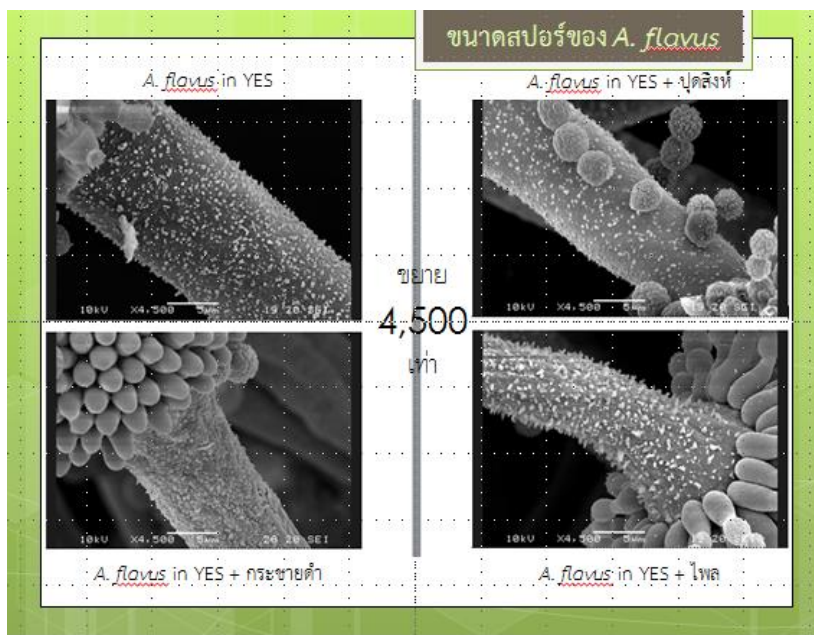
คัดเลือกตัวทำละลายเพื่อใช้สกัดสารสำคัญจากกะเพรา กระจ่างดำ ข่า และไพล โดยทดสอบตัวทำละลาย ได้แก่ ไดคลอโรมีเทน เฮกเซน เอทานอล และเมทานอล พบว่าสารสกัดหยาบจากเอทานอล (ภาพที่ 3) สามารถลดการเจริญเติบโตของเชื้อราสาเหตุได้ และยังมีความปลอดภัยมากกว่าตัวทำละลายอื่นๆ และพบว่าสารสกัดหยาบเอทานอลของพืชแต่ละชนิด เมื่อผสมกับอาหารเลี้ยงเชื้อราแล้ว สามารถลดการเจริญของเชื้อราได้ดี โดยสารสกัดหยาบข่าความเข้มข้น 200 ppm สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อรา *A. flavus* ได้ 100% ส่วนสารสกัดกระจ่างดำและสารสกัดไพล สามารถลดการเจริญเติบโตของเชื้อรา แต่ที่ความเข้มข้นสูงกว่า 500 ppm โดยเฉพาะสารสกัดกระจ่างดำทำให้ลักษณะโคโลนีของเชื้อราผิดปกติไปจากชุดควบคุม และสารสกัดจากกะเพรามีผลต่อการยับยั้งเชื้อราได้น้อยที่สุด นอกจากนี้ทดสอบสารสกัดพืชเพิ่มเติม ได้แก่ ปุดสิงห์ (*Elettariopsis curtisii*) โดยทดสอบตัวทำละลาย ได้แก่ ไดคลอโรมีเทน เฮกเซน เอทานอล และเมทานอล พบว่าสารสกัดหยาบจากเอทานอล ไม่สามารถลดการเจริญเติบโตของเชื้อราสาเหตุได้ แต่ทำให้เส้นใยและสปอร์ผิดปกติไปจากเชื้อที่เลี้ยงในอาหารปกติ (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 3 สารสกัดต่างๆ ที่สกัดจากพืชด้วยเอทานอล

ภาพที่ 4 ลักษณะการเจริญเติบโตของเชื้อรา *A. flavus* ในอาหารเลี้ยงเชื้อที่ผสมด้วยสารสกัดหยาบ กระเทียม กระชายดำ ข้าว ไฟล และปุดสิงห์

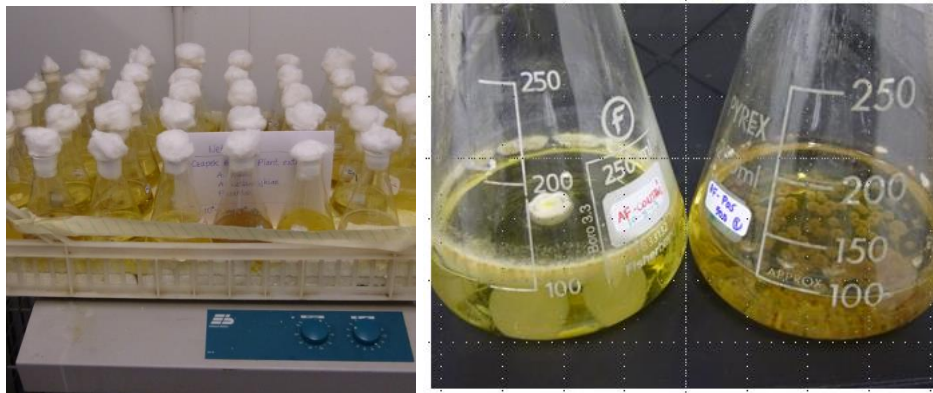

ภาพที่ 5 ลักษณะของเส้นใยเชื้อรา *A. flavus* ที่เลี้ยงในอาหารที่ผสมด้วยสารสกัดหยาบปุดสิงห์ กระชายดำ และไฟล ภายใต้กล้องกำลังขยาย 4,500 เท่า

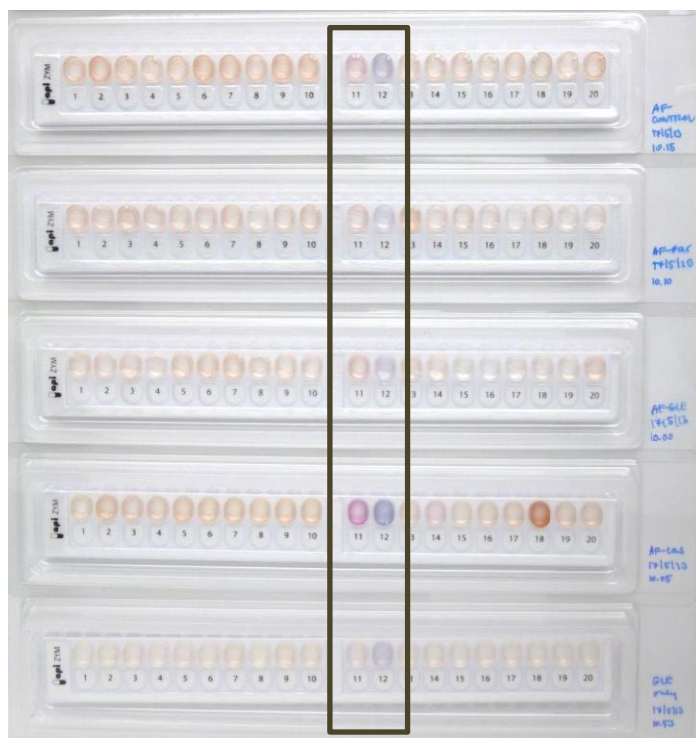
เชื้อราที่เลี้ยงในอาหาร YES ที่ผสมสารสกัดหยาบกระชายดำ ไฟลและปุดสิงห์มีขนาดและลักษณะของก้านชูสปอร์เล็กกว่าและมีพื้นผิวต่างจากลักษณะของเชื้อราในอาหาร YES ที่ไม่มีสารสกัดหยาบพืช (ภาพที่ 5) แสดงให้เห็นว่าสารสกัดหยาบพืชมีผลต่อการเจริญของเชื้อรา *A. flavus*

จากนั้น เลี้ยง *A. flavus* ในอาหารเหลว Czapek yeast extract broth ที่ผสมสารสกัดกระชายดำ ไฟล ข้าว ที่ความเข้มข้นต่างๆ บ่มที่ 25°C นาน 6 วัน เพื่อตรวจสอบเอนไซม์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ *A. flavus*

(ภาพที่ 4) เช่น Esterase, lipase, acid phosphatase, β -glucosidase and N-acetyl- β -D-glucosaminidase ด้วยชุดทดสอบ API ZYM System (ภาพที่ 6)

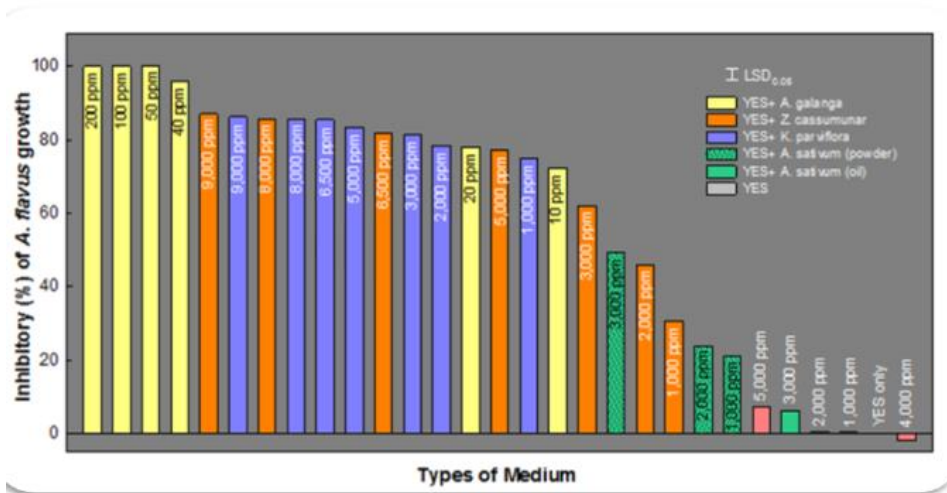

ภาพที่ 6 การเลี้ยง *A. flavus* ในอาหารเหลว Czapek yeast extract broth ที่ผสมสารสกัดหยาดฟ้า ที่ความเข้มข้นต่างๆ บ่มที่ 25°C นาน 6 วัน

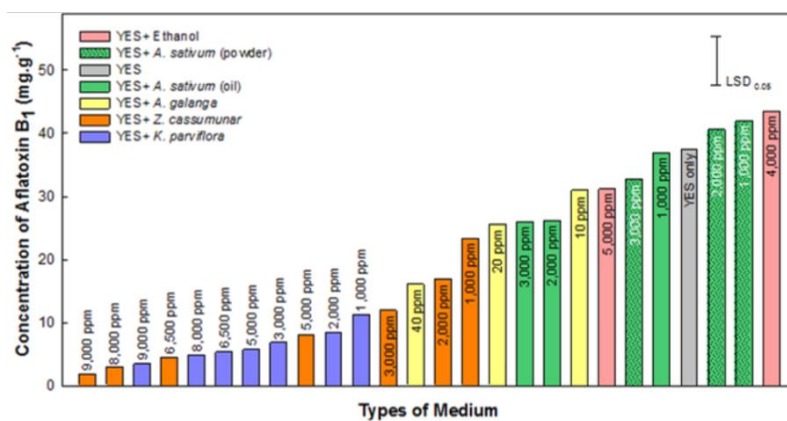

ภาพที่ 7 การทดสอบด้วยชุดทดสอบ API ZYM System

จากการทดสอบ (ภาพที่ 7) พบว่าสารสกัดหยาดพืชชนิดต่างๆ ทำให้กิจกรรมของเอนไซม์ 2-naphtyl phosphate (ช่องที่ 11) และ Naphlol-AS-BI-phosphate (ช่องที่ 12) อยู่ที่ระดับ 1-2 ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อจัดลำดับประสิทธิภาพของสารสกัดหยาดรวมถึงความเข้มข้นต่างๆ พบว่าสารสกัดหยาดข่ามี ประสิทธิภาพสูงที่สุดในการยับยั้งการเจริญของ *A. flavus* ตามมาด้วยกระชายดำ ไพล บุดสิงห์ และ กระเทียม ตามลำดับ (ภาพที่ 8) ขณะที่สารสกัดหยาดกระชายดำและไพลมีประสิทธิภาพยับยั้งการผลิต AFB1 ได้ดีกว่า กรรมวิธีอื่น (ภาพที่ 9)

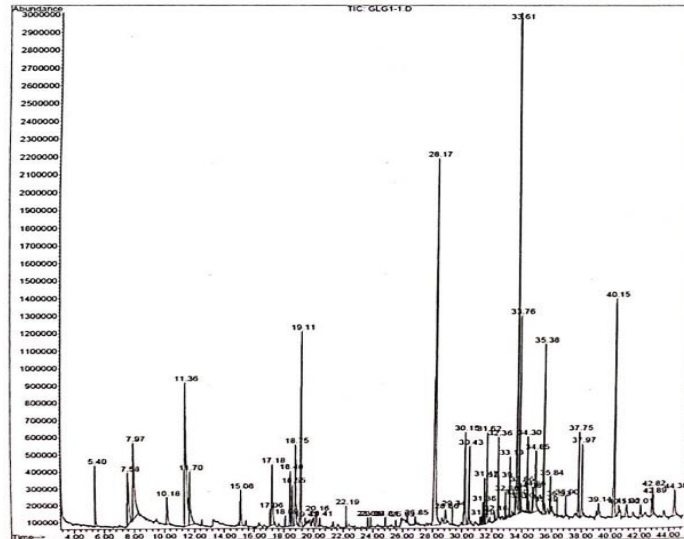
ภาพที่ 8 ประสิทธิภาพของสารสกัดหยาดกระชายดำ ไพล ข่า บุดสิงห์ และ กระเทียมในการยับยั้งการเจริญของ *A. flavus*

ภาพที่ 9 ปริมาณสารแอฟลาทอกซินที่ *A. flavus* ผลิตในอาหาร YES ที่ผสมสารสกัดหยาดกระชายดำ ไพล ข่า บุดสิงห์ และ กระเทียม

ทำการวิเคราะห์ชนิดของสารสำคัญในสารสกัดหยาบ โดยวิธี GC-MS (ภาพที่ 10) พบว่าในสารสกัดหยาบ ข่าที่สกัดด้วย 95% เอทานอล ประกอบด้วย 1'-acetoxychavicol acetate, 1'-acetoxyeugenol acetate, 1, 8-cineole, beta-caryophyllene, beta-bisabolene และ beta-selinene เป็นกลุ่มสารสำคัญ ซึ่งมีรายงานว่า เป็นสารที่มีฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์

ภาพที่ 10 ผลวิเคราะห์สารสำคัญในสารสกัดหยาบด้วยวิธี GC-MS

เมื่อทดสอบประสิทธิภาพของสารสกัดหยาบในการลดการปนเปื้อน *A. flavus* ในถั่วลิสงพบว่าสารสกัดหยาบข่า ไพล และกระชายดำสามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของ *A. flavus* ในถั่วลิสงที่ผสมเชื้อราชนิดนี้ไว้ได้ อย่างไรก็ตามสารสกัดหยาบพืชทั้ง 3 ชนิด ทำให้ลักษณะปรากฏและกลิ่นของถั่วลิสงเปลี่ยนไป ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค (ภาพที่ 11) จึงทดลองนำกากพืชที่เหลือจากการสกัดจากการทดลองที่ผ่านมา แปรรูปเป็นเยื่อกระดาษ โดยผสมสารสกัดหยาบพืชและเยื่อกระดาษเข้าด้วยกันก่อนขึ้นรูปเป็นแผ่นกระดาษ และขณะนี้กำลังทดสอบใช้กระดาษในการควบคุมเชื้อรา *A. flavus* (ภาพที่ 12)

ภาพที่ 11 ประสิทธิภาพของสารสกัดหยาบข่า กระชายดำ ไพล ในการควบคุมเชื้อ *A. flavus* ในถั่วลิสง

ภาพที่ 12 (ก /ข) เยื่อจากก้านข้าวและเหง้าข้าวที่เหลือจากการสกัด (ค) กระดาษที่ได้จากกากข้าว

10. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ:

สารสกัดหยาบกระเทียม โพลี กระชายดำ ปุดสิงห์ และข้าว ที่สกัดด้วยเอทานอล 95% มีประสิทธิภาพในการลดอัตราการเจริญของเชื้อรา *A. flavus* รวมถึงลดการสร้างสารแอฟลาทอกซินได้ในอาหารเลี้ยงเชื้อ Yeast Extract Sucrose (YES) ทั้งแบบอาหารแข็งและอาหารเหลว และพบว่าสารสกัดพืชในการทดลองนี้ทำให้ลักษณะสัญญาณของ *A. flavus* มีการเจริญที่ปกติเมื่อเทียบกับเชื้อราที่เลี้ยงในอาหารที่ไม่มีสารสกัดพืชผสม นอกจากนี้สารสกัดหยาบพืชนี้ทำให้ *A. flavus* ผลิตเอนไซม์ที่จำเป็นในการสังเคราะห์สารแอฟลาทอกซินได้น้อยลง เมื่อนำสารสกัดหยาบพืชเคลือบถั่วลิสงเพื่อควบคุมการเจริญของเชื้อ *A. flavus* พบว่าไม่มีเชื้อราปรากฏบนถั่วลิสงหลังจากเคลือบเป็นเวลา 1 เดือน อย่างไรก็ตามสารสกัดหยาบทำให้ถั่วลิสงมีสีและกลิ่นเปลี่ยนแปลงไป อาจไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

11. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์:

ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักวิจัยที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

12. คำขอบคุณ (ถ้ามี) :

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทดลองสารพิษจากเชื้อรา กวป. ทุกท่านที่สนับสนุนการดำเนินงาน และขอขอบคุณ ดร.อมรา ชินภูติ สำหรับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

13. เอกสารอ้างอิง:

อมรา ชินภูติ ศุภรา อัครสาระกุล และชวลิต ตรีภรณ์สวัสดิ์. 2553. การใช้สารสกัดจากพืชสมุนไพรในการควบคุมและลดปริมาณสารแอฟลาทอกซินในเมล็ดข้าวโพดและถั่วลิสง. รายงานผลงานวิจัยเรื่องเต็ม ประจำปี 2552. สำนักวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร กรมวิชาการ เกษตร. 218-230.

- Hills, R.A., Wilson, D.M., McMillan, W.W., Widstrom, N.W., Cole, R.J., Sanders, T.H. and Blankenship, P.D. 1985. Ecology of the *Aspergillus flavus* group and aflatoxin formation in maize and groundnut. In: J. Lacey. (Ed.) *Trichothecenes and other Mycotoxins*. John Wiley and Sons Inc., Chichester, pp. 79–86.
- Jackson, P.E. 1999. Aflatoxin and liver cancer. *Best Practice and Research Clinical Gastroenterology* 13 (4) : 545-555.
- Oonmetta-aree, J., SuZuki, T., Gasaluck, P. and Eumkeb, G. 2006. Antimicrobial properties and action of galangal (*Alpinia galangal* Linn.) on *Staphylococcus aureus*. *LWT* 39 : 1214-1220.
- Pal, K.P. and Gardener, B.M. 2006. Biological control of plant pathogens. *The Plant Health Instructor*. DOI.10.1094/PHI-2006-117-02.
- Reddy KRN, Reddy CS, Muralidharan K 2009. Potential of botanicals and biocontrol agents on growth and aflatoxin production by *Aspergillus flavus* infecting rice grains. *Food Control* 20(2) : 173-178.
- Roebuck, B. D , and Maxuitenko, Y. Y. 1994. Biochemical mechanisms and biological implications of the toxicity of aflatoxins as related to aflatoxin carcinogenesis. In *The Toxicology of Aflatoxins: Human Health, Veterinary, and Agricultural Significance*. Eaton, D. L. and Groopman, J. D. (Eds.) Academic Press, San Diego. pp. 27-44.
- Yenchai, C., Prasanphen. K., Doodee. S. 2004. Bioactive flavonoids from *Kaempferia Parviflor*. *Fitoterapia* 75(1) : 89-92.